

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

De Divina Psalmodia, Ejusque Causis, Mysteriis, Et Disciplinis, deque variis Ritibus omnium Ecclesiarum in psallendis Divinis Officiis, Tractatus, Historicvs, Symbolicvs, Asceticvs. Sive Psallentis Ecclesiae Harmonia - Opus novum, & curiosum, ac multiplici eruditione illustratum ... Operum ...

Bona, Giovanni

Parisiis, 1678

§. 3. Ritus officii explicatur. Ordo Cisterciensis specialiter Deiparae dicatus est. Exhortatio ad implorandum in omnibus Mariae nomen & auxilium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9929

& humilior coram te, ut obtineas deleri facta peccati mei, ut jubeas mundari me ab iniquitate operis mei, ut facias me diligere gloriam virtutis tuæ, ut reveles mihi multitudinē dulcedinis Filiitui, ut des mihi loqui & defendere fidei sinceritatem Filii tui: concedas etiam mihi adhærere Deo, & tibi; semine filio tuo; & tibi; famulari Domino, & tibi. Illi sicut factori meo, tibi sicut Genitrici factoris mei. Illi sicut Domino virtutum, tibi sicut ancillæ Domini omnium. Illi sicut Deo, tibi sicut Matrî Dei. Attende, & fac per gratiam quam invenisti, per prærogativam quam meruisti, & ne deseras sperantem in te. Ad te confugio singulare solatium cordis mei, ut te intercedente Jesus Christus Redemptor meus participem me faciat gloriæ suæ, qui te mediante factus est particeps humanæ miseræ, & infirmitatis.

§. III.

Ritus officii explicatur. Ordo Cisterciensis specialiter Deiparæ dicatus est. Exhortatio ad implorandam in omnibus Mariæ nomen, & auxilium.

I. **I**N officii parvi B. Virginis recitatione idem ferè ritus observatur, quo solet majus officium recitari. Nam & septem Canonicis horis constat, & eodem Psalmore, Antiphonarum, ac orationum numero expletur. Sola differt nocturna synaxis, quæ tres dumtaxat Psalmos habet, totidemque Lectiones. Psalmi nocturni ritu Romano novem sunt, qui ter in hebdomada mutantur, ut notum est. Aliæ quædam Ecclesiæ eosdem semper recitant quos Romani die Dominico psallunt. Per horas diei Psalmi Graduales distribuuntur. Monachi verò quibus diebus psalmos graduales juxta regulam S. Benedicti ad horas officii majoris dicunt, in officio parvo ea capitula psalmi 118. illis substituunt, quæ à Romanis ad Tertiam, Sextam, & Nonam sem-

320 DE OFFICIO PARVO B. VIRGINIS.
per cantantur. Hujus ritus meminit (a) Radulphus
Tungrensis libro de Canonum observantia. Nescio qua
ratione hanc psalmorum distributionem mutarint, qui
Breviarium Monasticum sub Paulo V. compilarunt, in
utroque officio eisdem psalmos graduales repetentes.
Sanè Cistercienses, & Carthusiani antiquum morem re-
tinuerunt. In his Ordinibus laus virginalis officio ma-
jori semper præponitur, excepto Completorio, quod
postponi solet. Id verò Carthusiensibus divinitus revela-
tum fuisse narrat in Chronico vir probatæ fidei Petrus
(b) Dorlandus: A Romanis autem semper officio ma-
jori postponitur, excepto Matutino & Vesperis. Hoc
officium, inquit Radulphus, intermititur aliquando
propter temporis incongruentiam, ut in hebdomada
Paschali, & triduo præcedenti: aliquando ne bis dici
videatur, ut quando servitium principale fit de Virgi-
ne gloriosa: itemque in quibusdam majoribus solem-
nitatibus: Sed Cistercienses nunquam illud omittunt,
nullaque dies est quantumvis solemnis, qua se eximant
à laudibus B. Virginis tum publicè, tum privatim
persolvendis: quæ consuetudo longissimi temporis præ-
scriptione firmata ad hoc pensum quotidianum sub
graviori culpa nostros obligare certissimum est, quic-
quid aliquis majoris ingenii, quam pietatis Auctor in
contrarium scribere ausus sit.

II. Infinita sunt Ordini Cisterciensi à clementissima
Regina collata beneficia, quæ nunquam poterunt ejus
alumni digna prosequi gratiarum actione, quantumvis
studeant multiplicatis obsequiis congruum illi exhibere
famulatum. Ipsa (c) Robertum sanctissimum Abbatem
Ordinis institutorem aureo sibi annulo desponsavit,
hac amoris exhibitione declarans se Matrem futuram
Monachorum. Ipsa Beatis viris Alberico, & Stepha-
no Roberti successoribus, albi coloris cucullam tradidit,
habitusque formam præscripsit, ut docet in Annalibus

a Radul. prop. 20. b Dorland. lib. 4. cap. 1. c Otho Molismen, in vita Roberti
Cister-

Cisterciensibus Angelus (*d*) Manriquez. Ipsa mellifluum Bernardum Ordinis propagatorem virgineis lactavit uberibus. Ipsa Monachorum detractores gravi censura compescuit, loca Ordinis molestantes acerbissimè castigavit, se Ordinis Advocatam professa est, vocavitque Monachos optimos amicos suos; illis psallentibus, laborantibus, iter agentibus, ægrotantibus, periclitantibus, morientibus, astitit, apparuit, ministravit. Magni voluminis opus foret singula recensere, quæ in Annalibus fusiùs descripta reperiuntur? Ubi sunt igitur, si qui tamen sunt, filii Belial nescientes quæ sunt spiritus Dei, qui dicunt, Regina cæli non regnabit super nos? qui videlicet malo spiritu inflati nullo nos præcepto adstringi asserunt ad Virgineas laudeas quotidie recitandas. Date viros, ut auditis tot Deiparæ erga nos beneficiis ad meliorem frugem convertantur. Ordo noster, ut Gregorius X. Romanus Pontifex ait in quodam (*e*) Privilegio, inter cæteras religiones singularitate devotionis gloriosæ Virgini expressaria institutione adscriptus fuit. Omnes Ecclesiæ nostræ in honorem ejusdem Virginis consecratæ sunt, idque ab initio statutum fuisse, tum ex (*f*) Cæsario, tum ex antiquis diffinitionibus constat. In quibus Ecclesiis, ne ipsi Virgini debitus cultus deesset, Patres nostri doctrina, & sanctitate conspicui decreverunt præter quotidianum officium, de quo sermo est, in singulis etiam horis majoris officii B. Mariæ commemorationem fieri, singulisque diebus sacrum in ejus honorem à sacerdote ad id specialiter deputato celebrari. Non est autem omittendum hoc loco quod narrat Cæsarius in fine libri septimi dialogorum. Monachus quidam Ordinis nostri Dominam nostram plurimum diligens, ante paucos annos mente excedens ad contemplationem gloriæ cælestis deductus est; ubi cum diversos Ecclesiæ triumphantis Ordines videret, de suo Ordine sollicitus, cum

d An. 1103. c. 1. & 2. *e* Privileg. 43. *f* Cæsar l. 1. c. 1. l. 7. c. 7. 42.

322 DE OFFICIO PARVO B. VIRGINIS.
staret & circumspiceret, nec aliquam de illo personam
in illa gloria reperiret, ad beatam Dei Genitricem cum
gemitu respiciens ait: Quid est, sanctissima Domina,
quod de Ordine Cisterciensi neminem hic video? Qua-
re famuli tui, tibi tam devotè servientes, à consortio
tantæ beatitudinis excluduntur? Videns eum turbatum
Regina cæli respondit: Ita mihi dilecti, ac familiares
sunt hi, qui de Ordine Cisterciensi sunt, ut eos etiam
sub ulnis meis foveam. Aperiensque pallium suum,
quo amicta videbatur, quod miræ erat latitudinis, in-
numerabilem multitudinem Monachorum, Converso-
rum, & Sanctimonialium illi ostendit: qui nimis exul-
tans & gratias referens ad corpus rediit, & quid vide-
rit, quidve audierit Abbati suo narravit. Hæc Cæsa-
rius. Scio quidem haud dissimilia de aliis quibusdam
religiosis Ordinibus narrari; sed ut integrum cuique
maneant suum decus, Ordo certè Cisterciensis de singu-
lari Domine nostræ protectione potest non insipienter
gloriari.

III. Diutius morarer in hoc argumento, si possem
cum Damasceno Augustissimæ Virgini, ejusque digni-
tati novos hymnos promittere: aut saltem auderem
cum Ephræm orare, & dicere, Dignare me laudare te,
Virgo sacrata; sed videns paupertatem meam, & me-
mor imbellicitatis meæ, ejus præconia quibus impar
omnino sum tacitus præteribo, non audens præ confu-
sione, & conscientia sordium mearum os aperire. No-
men autem ejus sanctum & venerabile cum tremore
invocabo, ut propitia mihi sit Mater misericordiæ, &
reficiat languentem animam meam. Audito hoc no-
mine ad spem peccator erigitur, reficitur mens justis;
ridet terra, gaudet cælum, lætantur Angeli, Dæmo-
nes contremiscunt. Sunt qui quotidie hoc nomen ve-
nerentur, recitatis quinque psalmis quorum literæ ini-
tiales Mariæ nomen efficiunt, præmissa singulis Ange-
lica salutatione. Psalmi sunt isti. *Magnificat, Ad Do-*

monum cum tribularer, Retribue servo tuo, In convertendo, Ad te levavi oculos meos. Insigne de hac re miraculum ex Belvacensi, & Cantipratano refert Spinellus in fine capituli quarti. Optimè (g) Franco Abbas. Post singulare nomen Jesu Christi, quod est super omne nomen nullū aliud nominatur, unde tantum gratiæ, tantum spei, tantum suavitatis, tantum consolationis piæ mentes concipiant. Quotiescunque enim dulcissimum nomen, illud MARIA, amatores illius audiunt, toties ex pio auditu, & suavitate auditi nominis nescioquid inenarrabilis jucunditatis intus trahunt. Nomen namque Mariæ mirum quid suave, ac divinum in se continet, ut cum sonuerit amicis cordibus amicæ suavitatis odorem spiret. Et mirum illud est de nomine Mariæ, & valde mirum, quod millies auditum semper audiatur quasi novum. Concludo hac dulcissima Parænesi devotissimi Patris (h) Bernardi. Totis medullis cordium, totis præcordiorum affectibus, & votis omnibus Mariam veneremur, quia sic est voluntas ejus, qui totum nos habere voluit per Mariam. Ad patrem verebaris accedere, solo auditu territus ad folia fugiebas. Jesum dedit tibi mediatorem. Sed forsitan & in ipso majestatem vereare divinam, quod licet factus sit homo, mansit tamen Deus. Advocatum habere vis & ad ipsum? Ad Mariam recurre. Exaudiet utique matrem filius, & exaudiet filium Pater. Hæc peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia est, hæc tota ratio spei meæ. Quid ad Mariam accedere trepidet humana fragilitas? Nihil austerum in ea, nihil terribile, tota suavis est, plena pietatis, & gratiæ, plena mansuetudinis, & misericordiæ. Ideoque modicum istud, quod offerre desideras, gratissimis illis, & omni acceptione dignissimis Mariæ manibus offerendum tradere cura; si non vis sustinere re-

g Franco in fine tom. 6. de gratia Dei. h Bernard. serm. in Nativit. B. Mariæ serm. super signum magnum. serm. 2. sup. Missus est, & serm. 4. de Assumpt.

324 DE OFFICIO PARVO B. VIRGINIS.
pulsam. In periculis, in angustiis, in rebus dubiis Ma-
riam cogita, Mariam invoca. Non recedat ab ore, non re-
cedat à corde: & ut impetres ejus orationis suffragium,
non deseras conversationis exemplum. Ipsam sequens
non devias, ipsam rogans non desperas, ipsam cogitans
non erras. Ipsa tenente non corruis, ipsa protegente
non metuis; ipsa duce non fatigaris. Sileat misericor-
diam tuam, Virgo beata, si quis est, qui te invocatam in
necessitatibus suis sibi meminerit defuisse. Nos quidem
servuli tui ceteris in virtutibus congaudemus tibi, sed
in hac potius nobis ipsis. Laudamus virginitatem, hu-
militatem miramur, sed misericordia miseris sapit dul-
cius, misericordiam amplectimur charius, recordamur
sepius, crebrius invocamus. Hæc est enim, quæ to-
tius mundi reparationem obtinuit, salutem omnium
impetravit. Ad hunc fontem sitibunda properat anima
nostra. Ad hunc misericordiæ cumulum tota sollicitu-
dine miseria nostra recurrit. Sit pietatis tuæ ipsam,
quam apud Deum gratiam invenisti, notam facere mun-
do, reis veniam, periclitantibus adjutorium, & libe-
rationem tuis sanctis precibus obtinendo. Plena es gra-
tiarum, plena rore cœlesti. Ciba hodie pauperes tuos,
Domina, ipsi quoque catelli de micis edant, sed &
camelis potum tribue de supereffluenti hydria tua, ut
omnibus, qui dulcissimum nomen tuum cum laude
invocant, per te, Regina clementiæ, gratiæ suæ mune-
ra Jesus Christus Filius tuus Dominus noster mi-
sericorditer largiatur.